

Pestprotocol

november 2020

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en niet te tolereren. Er zijn vele verschillende vormen van pesten. We spreken van pestgedrag als een leerling zich onveilig voelt op school doordat hij/zij bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een terugkerend en continu proces.

Pesten zorgt voor een onveilige sfeer. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Door de leerkrachten, leerlingen en door de ouders.

Het lastige is, dat veel pestgedrag zich afspeelt, wanneer het niet gezien wordt. Het is daardoor moeilijk om er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, is het soms moeilijk dit snel en volledig op te lossen.

Alle partijen op school (leerkrachten, ander personeel, ouders en kinderen) hebben een verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten.

Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.

Voor (groeps)leerkrachten betekent het dat ze groeps gesprekken houden, aandacht hebben voor de groepssfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken en regels met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Manieren van pesten

Met woorden: vernederen, belachelijk maken schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, mailtjes, sms-jes of appjes sturen.

- Lichamelijk: trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken.
- Achtervolgen: opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden.
- Uitsluiting: doodzwijgen en negeren of het uitsluiten van feestjes dit kan ook gebeuren bij groepsopdrachten.
- Stelen en vernielen: afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, banden lek prikken, fiets beschadigen.
- Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Hoe signaleren we pestgedrag?

Mogelijke signalen van gepest worden, zowel thuis als op school te herkennen:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen of andere activiteiten willen ondernemen
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De pester

Pesters zijn of lijken populair maar zijn dat vaak uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag.

Vanbinnen zijn pesters vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig.

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

Het pestprotocol

Uitgangspunten en voorwaarden voor het pestprotocol op de Mariaschool:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

De aangeboden zorg en ondersteuning

- De school zorgt dat de directie, de ib en de leerkrachten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Wij bieden steun aan de leerling die gepest wordt maar ook aan de pester

- Het probleem wordt serieus genomen en er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Het confronteren van de leerling met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
* het aanbieden van trainingen voor zowel gepeste als pesters.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners
-

Preventieve maatregelen

Elke groepsleerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de leerkracht in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.

Jaarlijkse acties door de leerkrachten

- Samen met de klas klassenregels opstellen en bespreken
- Bespreekbaar maken van pestgedrag d.m.v. groepsgesprekken tijdens lessen Orka (maar zeker eerder als dit nodig is)
- Notities bijhouden in Parnassys over leerling en/of oudergesprekken
- Invullen van Bosos of op school (leerlingvolgsysteem)
- 2x per jaar invullen van een sociogram door de leerlingen vanaf 2e helft groep 4

Het stappenplan voor de aanpak van pestgedrag

Als er een melding komt van pesten, nemen we die serieus. Erkenning is een van de belangrijkste zaken als het om pesten gaat. Het is niet het probleem van de gepeste alleen, maar het is een klassen/schoolprobleem.

Bij een melding/signalering van pesten binnen de groep nemen we de volgende stappen (stap 1 t/m 6 worden binnen 2 weken na de melding genomen):

1. De leerkracht van uw kind vraagt de gedragsspecialist om hulp, 2 zien meer dan 1.

2. Samen verzamelen zij informatie d.m.v. observaties/gesprekjes/vragenlijst etc.

3. Daarna is er een gesprek met ouders van het gepeste kind en wordt samen de strategie bepaald.

Hoe kunnen we het kind het beste helpen? Dit is voor ieder kind anders.

Denk aan extra klassikale 'pestlessen', 'pestlessen in klein groepje', sociale vaardigheidstraining in klimopklas, professionele hulp etc.

Er wordt altijd een vervolgspraak gemaakt.

4. Leerkracht neemt contact op met ouders van de pesters om hen te informeren over gedrag van het kind.

Ook hier geldt dat dit kind hulp nodig heeft op zijn eigen manier.

Denk aan klassikale 'pestlessen', 'pestlessen in klein groepje', sociale vaardigheidstraining in klimopklas, professionele hulp etc.

Er wordt altijd een vervolgspraak gemaakt.

5. We werken met de klas aan het pestprobleem.

We bespreken met de hele klas wat er gaande is. Samen met de leerlingen bedenken we oplossingen en we kijken positief vooruit.

6. We brengen andere betrokkenen (bijv. leerkrachten, overblijfouders) op de hoogte.

7. We blijven in contact met het gepeste kind, pester, ouders en andere betrokkenen.

Dit is al een aantal keer genoemd maar het is nodig om in gesprek te blijven over de stand van zaken. Uit het verleden is gebleken dat pesten weer terug kan komen. Monitoring is belangrijk daarom maken wij een notitie in het dossier van het kind.